

Karlova univerzita v Praze

Filozofická fakulta

Ústav pro dějiny umění

Posudek bakalářské práce:

Nina Machková:

Urbanismus Haštalské čtvrti ve 20. století.

Praha 2014

Tématem diplomové práce jsou proměny Haštalské čtvrti, akcentující dle úvodu dějiny místa vztažené k 20. století. Po úvodu autorka ihned přistupuje k dějinám lokality. S ohledem na to, že se urbanismem Prahy zabývala již početná řada badatelů, by patrně nebylo na škodu uvést přehled a stav dosavadního poznání.

Dějiny zcela oprávněně začínají ve velice časném středověku, zdůrazněn je význam cest, které zcela zásadně formovaly následnou situaci. Po vymezení sledované oblasti autorka hledá její centrum. I když jím může být kostel sv. Haštala, sám bych dal přednost Anežskému klášteru. Právě ten totiž vyvolal následnou zástavbu svého okolí. (V poznámkách je správně citovaná především práce H. Soukupové, otázkou je uvedení průvodce E. Pocheho; zde i následně chybí odkazy na základní soupisovou literaturu).

Role kláštera se statně odrazilo v postavení i jednom z názvů sledované čtvrti „Na Františku“. Následuje přehled vývoje až do 18. století, které je díky josefínským reformám skutečně hraniční dobou. Při popisu a poznání následných proměn autorka správně využívá a analyzuje dobové plány. Podstatný je poznatek o pokračujícím trendu snažícím se i nadále o jistou uzavřenost sledované oblasti. Devatenácté století je spojeno s regulačními snahami, které přesahují do století následujícího. Podstatné je, že asanace zde neproběhla ve svém plánovaném rozsahu a místo si i nadále zachovalo určitou jedinečnost.

Zajímavá je kapitola zabývající se komunikačními spojeními přes řeku a zejména pokusy o vytvoření Velké Prahy. Zejména utopistické plány M. Urbana dokládají velkorysost (či možná až megalomanií) dobových představ. Urbanistické záměry jsou pojaty spíše v rámci celé Prahy, podrobněji je následně sledována výstavba ve třicátých letech. Oprávněná pozornost je věnována snahám o rekonstrukci Anežského kláštera, která je učebnicí dobových přístupů k památkové péči a jejímu vztahu k dobové tvorbě; počínaje J. Mockerem a končící úpravami areálu zásadně proměnného J, Hlavatým a K. Kuncem.

Krátká kapitola uvádí situaci v 21. století, kdy do lokality vnikají měřítkově i funkčně nadsazené objekty. Určitá souvislost se soliterními budovami ministerstev (které by si možná zasloužily podrobnější rozbor) ale nelze přehlédnout.

Závěr práce je příliš krátký, nemůže postihnout více, než spíše emotivně laděné zamyšlení nad sledovanou částí Prahy. Přehled literatury je dostačující, vynikající je obrazová a plánová příloha tvořící organickou součást celého díla.

Autorka se oproti názvu práce zabývá celými dějinami čtvrti, kde je zásah 20. století pouze jednou, byť zásadní kapitolou v rámci jeho dlouhé existence. Proměny této části Prahy jsou popsány přehledně s využitím relevantní literatury, možná by se hodilo více využívat dobové prameny. Výborná a instruktivní je obrazová a plánová příloha. Autorka používá velice živý a bezprostřední jazyk, místy by patrně byla vhodná závěrečná jazyková korekce a oprava několika překlepů.

Práci, podávající plastický obraz proměn jedné pražské čtvrti, doporučuji k obhajobě.